

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР УКРАЇНСЬКОЇ ГЕОПОЛІТИКИ

Становлення України, як європейської держави відбувається в процесі реформації цілісної структури Європейського Союзу та спільної

---

¹ Студентка 4 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

стратегії щодо нашої держави [6; 7; 8]. Україна має політичні та економічні зв'язки з багатьма країнами, які підтримують її політику, серед них: Німеччина, Франція, Італія, Іспанія та інші. Геополітичне становище України зумовлює її активну участь в європейській політиці.

Забезпечення безпеки та стабільності регіонів, реалізація конституційних засад демократизації, високий рівень контролю за кордонами – важливі кроки на шляху реалізації Україною програми інтеграції до Європейського Союзу. Актуальність цієї теми полягає в тому, що Україна має значні передумови до її становлення як європейської держави. Ці передумови такі:

По-перше, географічне місцезнаходження України. Місце розташування обумовлює комунікаційні функції між різними правовими та регіональними структурами, що дозволяє мати потенціал контролю та доступу до політичної та економічної сфер. Україна почала функціонувати, як своєрідний геополітичний центр, підтримуючи відносини з обома полюсами співтовариства: Європою та Росією [2]. Варто зазначити, що необхідним є вибір правильного вектору: а) встановлювати рівновагу по відношенню до суперечних головних суб'єктів міжнародної арени (ЄС, РФ, США). Сучасний стан, в якому Україна намагається поєднати інтереси лідерів, робить її пасивним об'єктом боротьби великих держав та позбавляє вже досягненого рівня співпраці; б) дотримання стратегії паритетності, що передбачає співпрацю у власних національних інтересах на рівних та справедливих засадах. Так, аналіз геополітичного оточення дає базис для подальшого створення політичної стратегії, формування пріоритетних напрямків та аналізу інтересів та цілей суб'єктів. Доктринальні основи дають змогу визначити переважне коло загроз, та шляхів відстоювання національних прав і інтересів в системі інтересів членів Європейського Союзу та інших суб'єктів міжнародного права [3].

По-друге, ЄС реалізував своє право на розширення. Адже прагнення до зміцнення своїх позицій, економічний розвиток та жага до співпраці дали поштовх для розширення Європейських Співтовариств, а в подальшому – Європейського Союзу. Вердикт про термінове поглиблення інтеграції та розширення суб'єктного складу було прийнято в Гаазі в грудні 1969 р., майже в той час, коли завершувалося створення Митного союзу в 1968 році. Вагомим внеском стало рішення про будівництво Економічного і Валютного союзу в 1970 р. Після цього Україна стояла на порозі східних кордонів Європейської спільноти.

По-третє, обґрунтоване послаблення зовнішньополітичного впливу Росії на Україну. Це пояснюється окупованим Кримом, російською участю в ескалації ситуації на Донбасі, відторгнутими нафтогазовими активами України, газовими боргами, поставкою та транзитом російського газу. Українсько-російські зв'язки є багатоступеневим та комплексним процесом, що балансує між сферами протистояння, конкуренції та співпраці. У зв'язку зі становленням України як правової держави, значення етнічного чинника в усіх сферах життя зменшується. Наразі неможливо існувати повністю відокремлено, адже за довгий час співпраці, було створено досить міцні економічні зв'язки, саме тому ще досить тривалий час буде простежуватися вплив Росії на майбутнє України [4].

Безперечно, для справжньої інтеграції до Європи наша держава повинна подолати ряд економічних, соціальних, правових та політичних проблем: суперечність національних та європейських стандартів, здебільшого лише формальне існування демократичного та громадянського суспільства; недостатнє фінансування реформ, які до того ж недостатньо скоординовані із цілями та завданнями європейської інтеграції; недовершеність нормативної бази, що регулює підприємницьку діяльність; недосконалість основоположних інститутів економіки; надвисокий рівень корупції й економічної злочинності тощо[5].

Отже, варто зазначити, що сучасний стан української геополітики потребує обрання правильного вектору розвитку. Необхідність європейської інтеграції є беззаперечним. Головною метою повинно стати наближення до стандартів Європи майже в усіх сферах існування. Відтак на сучасному етапі європейський вектор української геополітики відіграє для України винятково важливу, без перебільшення визначальну роль в розвитку українського суспільства.

Література:

1. Валевська І. А. Геополітичні чинники реалізації зовнішньої політики України // Актуальні проблеми міжнародних відносин: ІМВ. – вип. 34, ч. 1. – К., 2002. – С. 13–19.
2. Пашков М. В. Україна-Росія: шість кроків на східному фронті (мовою оригіналу). Національна безпека і оборона. 2017, №9. – С. 16–17.
3. Макаренко М. І., Хомутенко Л. І. Європейська інтеграція: навч. Посіб – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 344 с.

4. Вдовенко В. М. Проблеми геополітичного статусу України на початку ХХІ ст. // Актуальні проблеми міжнародних відносин: ІМВ. – вип. 42, ч. 2. – К., 2003. – С. 81–88.

5. Черніков Д. Р., Хорольський Р. К. Європейська інтеграція у сфері конкуренції та державної допомоги. К., 2015. – С. 23.

6. Окладна М. Г., Перевалова Л. В. Місце незалежної української держави в геополітичних проектах С. Л. Рудницького // Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. – Х. : Право, 2017. Вип. 33. – С. 37–48.

7. Перевалова Л. В., Окладна М. Г. Україна у геополітичних проектах першої третини ХХ століття // Вісник НТУ «ХП». Зб. наук. пр. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – Х.: НТУ «ХП». – 2017. – № 29 (1251). – 124 с. С. 20–26.

8. Битяк Ю. П., Яковюк І. В. Проект «Міжмор'я» як відображення геополітичних інтересів країн Східної Європи // Політичні та правові дисонанси в сучасних українських реаліях: зб. наук. статей (за матеріалами ХХХ Харків. політол. читан., 16 червня 2017 р.). – Х., 2017. – С. 7–13.

Науковий керівник: **Ісакова В. М.**, к.ю.н., асистент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.